

ePOOKI

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN TUTKIMUS- JA KEHITYSTYÖN JULKAISUT ISSN 1798-2022

ePooki 13/2019

Verkossa vai kasvokkain? Opintojen ohjaus ja tuutorointi monimuotoryhmässä

Kempas Eija

19.3.2019 ::

Artikkelissa tarkastellaan Oulun ammattikorkeakoulun hoitotyön monimuotokoulutusten opiskelijoille tehdyn kyselyn tuloksia opintojen ohjauksesta ja tuutoroinnista. Verkko-ohjaus ja siinä hyödynnettävät välineet ovat kehittyneet paljon viime vuosina. Kasvokkaisen ohjauksen tarve ei kuitenkaan ole hävinnyt mihinkään vaan sillekin on edelleen oma tärkeä paikkansa.

KUVA: Agenturfotografarin/Shutterstock.com

Kysely toteutettiin keväällä 2018 viidelle vuosina 2015–2017 aloittaneille hoitotyön (sairaanhoitaja ja terveydenhoitaja) monimuotoryhmille. Kyselyyn vastasi 53 opiskelijaa. Kyselyn aihealueina olivat ryhmämuotoinen ohjaus, henkilökohtainen ohjaus, vertaistutorointi, ohjauksen eri aihepiirit, opiskelijatutorointi ja ohjauksen kehittäminen.

Opintojen ohjauksella tarkoitettiin tässä kyselyssä opettajatuutorin, opinto-ohjaajan tai muun ohjaus- ja opetushenkilöstön antamaa opintojen ohjausta. Opintojen ohjaus voi olla joko ryhmäohjausta (esimerkiksi ryhmän tuutoritunti) tai henkilökohtaista ohjausta (kahdenkeskinen keskustelu esimerkiksi opettajatuutorin tai opinto-ohjaajan kanssa). Ohjaus voi tapahtua lähitapaamisissa tai verkon välityksellä erilaisilla ohjauksen välineillä. Verkko-ohjausta voidaan toteuttaa ei-reaaliaikaisesti (oppimisalustojen) keskustelu- ja ohjausfoorumeilla ja reaaliaikaisesti audio- ja videoneuvottelutyökaluilla (esimerkiksi Adobe Connect, Skype) sekä erilaisilla chateilla. Ohjausta, tiedottamista ja opintoneuvontaa tehdään myös muun sosiaalisen median kautta.

Monimuoto- ja verkko-opiskelu eivät vähennä ohjauksen tarvetta, vaan usein tilanne on jopa päinvastainen. Ohjaustarve monimuotoisesti järjestetyissä opinnoissa on merkittävä, koska monimuoto-opiskelussa opiskelijan vastuu omien opintojen etenemisestä ja opintojen hallinnasta on yleensä suurempi kuin päiväopiskelijalla. Monimuoto-opiskelijalta edellytetään kykyä itseohjautuvuuteen ja erityisesti kykyä aikatauluttaa omaa opiskeluaan. Opiskelijan on myös tiedostettava oma ohjauksen tarpeensa ja osattava hakea apua. ^[1] ^[2]

Tukeaksemme paremmin ammattikorkeakouluopiskelijoiden oppimista, opintojen etenemistä ja opiskeluhyvinvointia on tärkeää tarjota entistä saavutettavampaa ja tarkoituksenmukaisempaa ohjausta ja neuvontaa heti opintojen alusta alkaen läpi koko opintojen. Tarvitsemme myös tietoa siitä mitä opiskelijoiden kohtaamat haasteet ovat ja miten opiskelijaa voidaan ohjauksellisesti niissä auttaa. ^[1] Monimuoto-opiskelijatkin ovat taustoiltaan hyvin heterogeeninen ryhmä ja tarvitaan erilaisia ohjauksen tapoja, jotta saavutetaan kaikki opiskelijat ja voidaan tarkoituksenmukaisesti tukea heitä opinnoissa.

Opintojen ohjaus Oulun ammattikorkeakoulussa

Oulun ammattikorkeakoulussa (Oamk) opintojen ohjaus perustuu holistisen ohjauksen malliin. Opintojen ohjauksen tarkoituksena on tukea opiskelijan opintojen etenemistä ja ammatillista kasvua. Tavoitteena on ohjata siten, että opiskelija valmistuu tavoitteellisessa suorittamisajassa, hänen opintonsa etenevät säännönmukaisesti ja ammatillinen kasvu mahdollistuu. ^[3]

Oppimisen ja opiskelun ohjauksessa keskitytään opiskeluprosessiin. Tehtävänä on ohjata opiskelijaa tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämishaasteensa opiskelijana, ja tukea opiskelijoita opintojen eri vaiheissa suoriutumaan opintojen asettamista haasteista. Ohjaajan rooli on merkittävä opiskelijan oppimiseen kiinnittymisen ja sitoutumisen edistämiseksi. Ohjaukseen hakeutuminen johtaa yleensä ongelmien ratkaisemiseen ja opintojen edistämiseen. Urasuunnittelun ja ammatillisen kasvun ohjauksella tarkoitetaan prosessia, jolla tuetaan opiskelijan ammatti-identiteetin kehittymistä ja kehittyvää ymmärrystä siitä, miten hän voi hyödyntää opintonsa tulevassa ammatissaan. Henkilökohtaisten opintosuunnitelmien ja opinto-ohjauksen avulla opiskelijoita rohkaistaan monipuolisiin ja ennakkoluulottomiin valintoihin ja urasuunnitteluun. Persoonallisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemisella yleensä tarkoitetaan yksilön koko elämäntilanteen ja elämänhistorian huomioimista ohjaustilanteessa ja hänen psykososiaalisen kehityksensä tukemista ja ohjausta. Opiskeluhyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat osa tätä ohjauksen osa-aluetta. (^[3] ks. myös ^[4])

Opiskelijan onnistuneen ohjauksen luovat kaikki monialaiset ohjaus- ja neuvontatyötä tekevät ohjaustoimijat yhdessä. Ammattikorkeakoulussa keskeisiä ohjaajia ovat opettajatuutorit, opinto-ohjaajat, opiskelijapalveluiden ja opiskelijaterveydenhuollon henkilökunta ja opiskelijatuutorit. ^[1] Myös ryhmä voi olla ohjaava toimija. Esimerkiksi opiskelijaryhmä voidaan ajatella ohjauksen toimijaksi opintojen ohjauksessa ja vertaisryhmää hyödyntävässä vertaismentoroinnissa. ^[5]

Monimuotoisen ohjauksen kehittäminen

Oamkissa käytetään erilaisia ohjausmenetelmiä riippuen ohjaajan roolista ja opiskelijan ohjaustarpeesta. Esimerkiksi yksilöohjaus, ryhmäohjaus ja verkko-ohjaus ovat ohjausmuotoja, joita kukin ohjaaja soveltaa omaan työhönsä. Verkko- ja monimuoto-opetuksen määrä kasvaa ja älykäs oppiminen on myös yksi Oulun ammattikorkeakoulun strategisista kehittämiskohteista.

Oamkissa toteutetussa [Verkko-ohjaaja -hankkeessa](#) kehitettiin monimuotoisia, verkkoviestintävälineitä hyödyntäviä opintoneuvonnan ja opintojen ohjauksen toimintamalleja ja koulutettiin ohjaustoimijoita mallin ja työvälineiden käyttöön. Meneillään olevassa [Digiohjausta kaikille! -hankkeessa](#) on tavoitteena laajentaa digiohjauksen toimintamallien jalkauttamista ja valtavirtaistamista ”oppaasta käytännön prosessiksi” Pohjois-

Pohjanmaan alueella eri koulutusasteilla. Painotus on digiohjauksen mentoroinnin toimenpiteiden kehittämisessä ja digiohjauksen jalkauttamisessa perustoiminnaksi.

Ylösen ^[6] Oamkissa tekemässä kyselyssä tuli esille, että monimuotoiselle, opiskelijan eri elämäntilanteet huomioonottavalle opintojen ohjaukselle ja opintoneuvonnalle on tarvetta samassa suhteessa kuin opetustarjontakin laajentuu lähivuosina entistä monimuotoisemmin toteutettavaksi. Erilaisiin kommunikaation tapoihin perustuvien ohjauskanavien tarjoaminen lisää saavutettavuutta, kun ohjattava voi valita itselleen sopivimman vuorovaikutuksen tavan. Fyysisten etäisyyksien voittamisen lisäksi verkko-ohjaus voi lisätä ohjauspalveluiden sosiaalista saavutettavuutta madaltamalla ohjaukseen hakeutumisen kynnystä. ^[2]

Hoitotyön opiskelijoiden kokemuksia opintojen ohjauksesta ja tuutoroinnista

Ryhmämuotoinen ohjaus omassa opiskelijaryhmässä

Opiskelijoiden ryhmäytymisellä on tärkeä merkitys opintojen ja ammatillisen osaamisen kehittymisen kannalta. Onnistuneen ryhmäytymisen varmistaminen on kuitenkin ennen kaikkea yhteistyötä, jossa opettajatuutoreilla ja opiskelija- eli vertaistuuutoreilla on tärkeä rooli. He voivat omalla toiminnallaan olla käynnistämässä ja ohjaamassa ryhmäytymistä niin, että kaikki ryhmän opiskelijat pääsevät mukaan. Ryhmäytymistä tapahtuu opiskelijoiden kesken myös luonnostaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa muodostuvien keskusteluryhmien kautta. ^[2]

Digitaalisuus mahdollistaa yhteisöllisyyden myös fyysisten tilojen ulkopuolella. Digiympäristöjen mahdollisuudet piilevät siinä, että oikein käytettyinä ne voivat tehostaa ja täydentää ihmisten välistä kommunikointia. Digiympäristössä opiskelevat opiskelijat voivat kokea yhteisöllisyyttä fyysisestä välimatkasta riippumatta. ^[2]

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista ryhmämuotoista ohjausta on saanut yli puolet kuukausittain ja kukaan heistä ei maininnut, että ei olisi ollut tarvetta ryhmäohjaukseen. Ohjaus on tapahtunut pääasiassa ryhmän lähitapaamisissa (77 %). Myös sähköpostin ja Moodleroomsin kautta on tapahtunut jonkin verran ohjausta. Muiden välineiden (AC, Skype, reaaliaikainen chat, sosiaalinen media) kautta tapahtunut ryhmämuotoinen ohjaus on ollut vähäistä.

"Kasvotusten tapaaminen sekä sähköpostilla (ja moodlessa) tiedottaminen ja ohjaaminen on kätevää ja selkeää. Moodlen viestit kuitenkin saattavat hukkuu muiden viestien alle, joten jotain saattaa jäädä huomioimatta. Kaksi tai kolme tiedotustapaa riittävät, jos niitä alkaa olla enemmän, tiedotuksesta tulee sekavaa."

Lähes kaikki (81 %) opiskelijat toivovat tulevaisuudessakin ryhmämuotoisen ohjauksen tapahtuvan lähitapaamisissa. Monimuoto-opiskelussa lähiopetuksen määrä on paljon pienempi kuin päiväopiskelussa, joten lähitapaamisissa tapahtuva ohjaus koetaan tärkeäksi. Vastanneista lähes puolet (47 %) oli laittanut myös sähköpostin parhaaksi tavaksi. Viidennes vastaajista (21 %) piti myös Moodleroomsia tärkeänä ohjauspaikkana. Muiden välineiden käytölle ryhmäohjauksessa ei juurikaan nähty olevan tarvetta. Etäyhteyden kautta saatavan ohjauksen puolustajiakin oli kuitenkin vastanneissa.

"On tärkeää käydä opinto-ohjausta läpi lähitapaamisissa, joissa on helppo kysyä lisätietoja ja varmistaa ymmärretyksi tuleminen. Tiedot on syytä kirjata myös Moodleen, jossa ne ovat kaikkien saatavilla ja josta voi myöhemminkin palata asiaan itseseen. Sosiaalista mediaa voisi käyttää asioiden muistuttamiseen etc. Varsinkin, jos tulee jotain kiireellisempää asiaa. Toki sähköposti toimii myös."

Henkilökohtainen ohjaus

Henkilökohtaista ohjausta on saanut muutaman kerran vuodessa lähes puolet (43 %) opiskelijoista ja hieman vähemmän puolet (40 %) kerran vuodessa tai harvemmin. Kuukausittain ohjauksessa on käynyt vain joka seitsemäs (15 %) opiskelija. Kukaan opiskelijoista ei maininnut, että ei olisi ollut tarvetta henkilökohtaiseen ohjaukseen.

Henkilökohtainen ohjaus on tapahtunut pääasiassa lähitapaamisissa. Vastajista neljä viidestä (79 %) valitsi lähitapaamisen pääasialliseksi tavaksi. Lähes puolet (43 %) valitsi myös sähköpostin pääasialliseksi tavaksi. Muiden välineiden (AC, Skype, reaaliaikainen chat, sosiaalinen media) kautta tapahtunut ohjaus on ollut opiskelijoiden mielestä vähäistä, vaikka opetus onkin siirtynyt suurelta osin verkon välityksellä tapahtuvaksi.

» "Lähitapaaminen on tehokasta ja selkeää, sähköpostitse taas nopeaa mutta väärinkäsityksiä voi syntyä. Puhelimitse ohjaaminen olisi myös kätevää."

Opiskelijat toivovat tulevaisuudessa henkilökohtaista ohjausta lähitapaamisissa (89 %). Myös sähköpostia pidettiin hyvänä kanavana (66 %). Neljännes (26 %) toivoi myös puhelimesta tapahtuvaa ohjausta. Muiden välineiden kautta tapahtuvaan henkilökohtaiseen ohjaukseen oli vain muutamia toiveita.

» "Henkilökohtainen ohjaus liittyy yleensä teemoihin, jotka mieluummin hoidan luotettavilla tavoilla ja siten, että voin olla varma, että opettaja/muu ohjaaja saa viestin ja reagoi siihen. Vaikeimmat teemat kasvokkain ja jos kiireellisiä puhelimitse ja yksinkertaisemmat & ei niin kiireelliset sähköpostilla. Skype/AC neuvottelu toisi lisäarvoa, jos olisi toisella paikkakunnalla ja olisi tarve tavata kasvokkain. Chat toimii lyhyisiin helppoihin kysymyksiin ehkä juuri opintotoimiston suuntaan. Moodlerooms kysymyksiin, jotka koskevat koko ryhmää."

Vertaistutorointi

Vertaistutoroinnilla tarkoitetaan oman opiskeluryhmän sisällä tapahtuvaa opiskelijoiden keskinäistä ohjausta ja neuvontaa (ks. [5]). Tärkeimpänä vertaistutoroinnin välineenä pidettiin ryhmän omaa Whatsapp-ryhmää. Lähitapaaminen oli toiseksi yleisin tapa, mutta tulevaisuuden toiveissa sen merkitys kasvoi edelleen.

Pienryhmätapaamiset eivät ole olleet kovin merkittäviä vertaistutoroinnin paikkoja, mutta toiveissa oli niidenkin merkityksen lisääminen. Samalla tavalla toivottiin Study Group -tapaamisten lisäämistä.

» "WhatsApp toiminut tosi hyvin yleisenä muistutus ja tsemppaus kanavana. Hajanaisen monimuotoryhmän toiminnassa minusta ollut tärkeä viestintä muoto. Lähitapaamisia koko ryhmälle tai sopivissa pienryhmissä, ettei mene homma yksin puurtamiseen. SG-tapaamiset keskittyneet tiettyihin ryhmiin ja ryhmä siihen hyvä ja ohjaa toimimaan yhteistyössä monenlaisten kanssa, mutta erilaisissa elämäntilanteissa olevien pienryhmät voisivat opintovaiheessa olla hyvä henkinen tuki."

Oppiminen on erityisen tehokasta silloin, kun oppimastaan tai epäselvistä asioista pääsee keskustelemaan muiden kanssa. Toinen on saattanut ymmärtää jonkin asian paremmin ja osaa selittää sen myös muille. Epävirallisesti opintopiiritoimintaa varmasti tapahtuu opiskelukavereiden kesken jatkuvasti, mutta opetuksessa ja ohjauksessa voitaisiin kannustaa vielä aiempaa enemmän pienryhmämuotoiseen Study Group -toimintaan. [8]

Ohjauksen eri aihepiirit

Henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) ohjaus on tapahtunut suurimmalla osalla opiskelijoista (83 %) opettajatuutoreiden kanssa lähitapaamisissa ja lähes kaikki (96 %) toivoivat sen tapahtuvan jatkossakin lähitapaamisissa. Oppimisen ja opiskelun ohjaus on tapahtunut yli puolella (58 %) lähitapaamisissa ja vielä sitäkin suurempi osa (83 %) toivoi sen tapahtuvan tulevaisuudessakin lähitapaamisissa.

» "Ajattelen, että kaikki asiat, mitkä liittyvät opiskelijaan itseensä, olisi useimmiten hyvä käydä läpi lähitapaamisessa, koska etäyhteydellä henkilökohtaisia asioita voi olla vaikea ilmaista ymmärrettävästi."

» "Mielestäni lähitapaaminen on paras keino ohjauksessa, ainakin opintojen alkuvaiheessa. Sähköisessä viestinnässä saattaa joutua odottamaan vastausta ja reaaliaikaisiin sähköisiin neuvotteluihin on lähes mahdotonta löytää yhteistä aikaa. Joissakin asioissa tosin esim. sähköposti on aivan hyvä tapa saada ohjausta."

Opintoneuvonta (yleiset asiat) on reilulla puolella (53 %) tapahtunut lähitapaamisessa ja reilulla kolmanneksella (38 %) sähköpostilla. Toteutunutta enemmän opiskelijat toivoivat hieman enemmän opintoneuvontaa lähitapaamisissa (59 %). Opiskelussa käytettävistä sähköisistä järjestelmistä on kerrottu lähinnä lähitapaamisissa (62 %) ja näin toivotaan myös jatkossa olevan (57 %).

Jaksamiseen ja terveydentilaan, opiskelumotivaatioon sekä opintojen rahoitukseen liittyvät asiat on käsitelty lähitapaamisissa ja niin toivotaan jatkettavan myös tulevaisuudessa. Vaikeista asioista koetaan olevan helpompi puhua kasvatustien ohjaajan kanssa. Mutta toisaalta merkittävä osa vastaajista ei ole kokenut tarvitsevänsä näiden aihepiirien ohjausta.

» "Olisi hyvä, että myös monimuoto-opiskelijoilla olisi aina tarvittaessa mahdollisuus lähitapaamiseen. Esimerkiksi kirjoittaen voi olla vaikeaa ilmaista hankalia asioita."

Opiskelijatuutorointi

Opiskelijatuutoroinnilla tarkoitetaan opiskelijoiden toimimista vertaisohjaajina toisille opiskelijoille. Tuutori on yleensä toisen vuoden opiskelija. Tuutoritoiminnalla vaikutetaan opiskelijoiden viihtyvyyteen, ryhmäytymiseen ja opintoihin sitoutumiseen. Monimuotoryhmien opiskelijatuutorointi sisältää minimissään uusien opiskelijoiden opastamista ensimmäisinä opiskelupäivinä, WhatsApp tai Facebook-ryhmien perustamista ja käytännön asioista tiedottamista sekä tuutorin tavoitettavissa olemista. Tuutorin tulee olla tuutoroitavan ryhmän käytettävissä koko ensimmäisen vuoden ajan.

Opiskelijatuutorointi oli onnistunut suurimman osan mielestä vähintäänkin hyvin (taulukko 1). Opiskelijatuutorit ovat auttaneet ryhmäytymisessä ja ryhmän sosiaalisen median kanavien käyttöönotossa. Opiskelijatuutorointi on myös auttanut alkuun ryhmän omaa vertaistutorointia.

TAULUKKO 1. Opiskelijatuutoroinnin onnistuminen

Onnistuminen	N	%
Erittäin hyvin	15	28,3
Hyvin	24	45,3
En osaa sanoa	5	9,4
Huonosti	6	11,3
Erittäin huonosti	3	5,7

Tuutorointi sosiaalisessa mediassa koettiin hyväksi ja toimivaksi tavaksi. Toisaalta he, jotka eivät ole sosiaalisessa mediassa, saattoivat tuntea jäävänsä tuutoroinnin ulkopuolelle opintojen aloitusvaiheen jälkeen.

» "Tuutorit olivat mukavia ja aktiivisia. Saimme heiltä paljon tukea opintojen alussa, aina kun tarvitsimme. Yhä vieläkin 3. vuoden lopulla he ovat osana Whatsapp-ryhmäämme ja osallistuvat keskusteluun silloin kun heillä on meille vinkkejä/tietoa annettavana. Ihan loistavasti on mennyt!"

Opiskelijatuutoroinnista löytyi myös kehitettävää. Tuutoroinnilta toivottiin erityisesti jatkuvuutta, helppoa lähestyttävyyttä, tavoitettavuutta (myös sosiaalinen media), konkreettisia neuvoja sekä monimuoto-opiskelun tuntemusta.

» "Jatkuisi jotenkin suunnitelmallisesti koko ensimmäisen vuoden ajan, sisällöllisesti muutakin kuin hauskanpitoa, opintoihin ja opinnoissa jaksamiseen liittyvää vakavampaakin sisältöä."

» "Monipuolista ja tuutorointiin tulee olla riittävästi aikaa. On haastavaa yrittää omaksua valtava määrä uutta asiaa lyhyessä ajassa. Mielestäni pääosa alkuvaiheen tuutoroinnista pitäisi tapahtua lähikontaktissa. Opintojen edetessä tuutorointi voisi mielestäni tapahtua pääosin etänä."

Opiskelijatuutorinnin muodot ja käytänteet monimuotoryhmissä ovat vielä kehittymässä (ks. [\[9\]](#)), joten seuraava opiskelijan kommentti on hyvin perusteltu.

» "Opiskelijatuutorin pitäisi olla itsekin monimuoto-opiskelija, jotta hän osaisi antaa ohjeita ja vinkkejä monimuoto-opiskeluun."

Vastaajista noin joka kymmenes (13 %) oli kiinnostunut itsekin alkamaan opiskelijatuutoriksi. Ajan riittävyys oli yleisin syy, miksi tuutoriksi alkaminen ei opiskelijoita kiinnosta.

Ohjauksen kehittäminen

Erytisen tyytyväisiä ohjauksessa on oltu ohjaajien innostuneeseen toimintatapaan, hyvään tavoitettavuuteen ja opintojen suunnittelun läpikäymiseen. Yli puolet opiskelijoista oli tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä ohjauksen määrään, laatuun ja ohjauksessa käsiteltyihin asioihin (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Tyytyväisyys ohjauksen määrään, laatuun ja käsiteltyihin asioihin

Tyytyväisyys (1–5)	1 En lainkaan tyytyväinen	2 Harvoin tyytyväinen	3 Melko tyytyväinen	4 Tyytyväinen	5 Erittäin tyytyväinen	Keskiarvo
...saamaasi ohjauksen ja neuvonnan määrään?	1	4	16	21	11	3,7
	1,89 %	7,55 %	30,19 %	39,62 %	20,75 %	
...saamaasi ohjauksen ja neuvonnan laatuun?	1	2	22	17	11	3,66
	1,89 %	3,77 %	41,51 %	32,08 %	20,75 %	

...käsiteltyihin asioihin?	1	4	19	18	11	3,64
	1,89 %	7,55 %	35,85 %	33,96 %	20,75 %	
Yhteensä mainintoja	3	10	57	56	33	3,67

Opiskelijat kiittelevät kovasti hyviä opettaja- ja opiskelijatuuttoreita.

» "Ohjaavat opettajat ja opiskelijatuutori ovat olleet innostuneita ja positiivisia. He ovat tsempanneet ja rohkaisseet kysymään mitä vain."

» "Olen aina saanut nopeasti vastauksen kysymykseeni sekä tuutorit (opettajat että vertaistuutorit) ovat hyvin tavoitettavissa."

Ohjauksessa kehitettäviä asioita olisivat helpompi pääsy ohjaukseen ja monimuotoryhmien parempi tiedottaminen. Monimuotoryhmien opiskelijat eivät ole kampuksella yhtä usein kuin päiväopiskelijat. Tiedotuksessa tulisi huolehtia, että se tavoittaisi myös etäviikoilla olevat opiskelijat.

» "Mielestäni vuosittain olisi hyvä päästä juttelemaan opettajatuutorin kanssa opintojen edistymisestä. Varmaankin tuutoropettajalle voisi varata keskusteluajan, mutta uskon, että monille se on aika iso kynnyks, vaikka opinnot jumittaisivatkin."

» "Välillä tieto ei kulje monimuotoryhmille kunnolla. Tuntuu, että monimuotoryhmä on välillä vähän "unohdettu."

Kyselyssä tuli myös ilmi, että jaksamiseen liittyviä kysymyksiä tulisi käsitellä aiempaa enemmän.

Verkkotyökalujen ja sähköisten oppimisalustojen sopivuus erilaisiin ohjaustilanteisiin

Erilaiset verkkotyökalut tai sähköiset oppimisalustat soveltuvat opiskelijoiden mielestä erityisesti sellaisiin tilanteisiin, kun opiskelija asuu kauempana kampukselta. Vastajat korostivat, että onnistunut erilaisten ohjausvälineiden käyttö edellyttää hyvää perehtymistä niiden toimintaan.

» "En ole törmännyt oikeastaan sellaiseen tilanteeseen, jossa verkkotyökaluja tai sähköisiä oppimisalustoja ei olisi voinut hyödyntää. Ne toimivat mainiosti kaikissa mahdollisissa tilanteissa, ovat niin hyvin rakenneltuja."

Opiskelijoiden vastauksissa tuli myös esille, että erilaiset verkkotyökalut tai sähköiset oppimisolustat eivät välttämättä sovellu kaikkiin tilanteisiin ja kaikkien aihepiirien käsittelyyn. Erityisesti henkilökohtaisissa asioissa opiskelijat haluavat tavata ohjaajan mieluummin kasvotusten. (ks. myös [\[6\]](#)).

» "Ryhmytyminen ja ryhmähenki (muodostuu vain kasvokkain), (ei sovellu) haastaviin tilanteisiin yksityiselämässä tai omassa terveydessä, jos aikataulua ja opintojen etenemistä tulee sovittaa, ei muihinkaan henkilökohtaisiin ongelmiin."

» "Tulevista opinnoista keskusteleminen on hyvä tapahtua lähiopetuksena. Sähköisesti tiedottaminen aiheuttaa yleensä epäselvyyttä ja paljon kysymyksiä."

Lähtöpaamisilla on tärkeä rooli myös monimuotokoulutuksissa

Oamkin hoitotyön monimuotoryhmien opiskelijoille tehdyssä kyselyssä tuli selvästi esille, että myös ohjauksessa tarvitaan monimuotoisuutta. Saman asian äärelle voi päästä monta reittiä, kuten Vehviläinen [\[5\]](#) toteaa ohjauksikäytännöistä. Vaikka verkossa tapahtuva ohjaus on voimakkaassa kasvussa, niin opiskelijat pitävät erittäin merkityksellisenä myös kasvokkain tapahtuvaa ohjausta. Kasvokkaisen ohjauksen tarve ei ole hävinnyt minnekään vaan sitä toivotaan tietyissä aihepiireissä jopa aikaisempaa enemmän. Myös opiskelijaryhmän sisäisellä vertaistutoroinnilla ja aiemmin aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijatutoroinnilla on merkittävä asema ohjauksessa ja opintojen etenemisen tukemisessa.

Lähteet

1. ^{^ abc}Mäenpää, K. & Ylönen, H. 2018. Verkko-ohjaaja -hankkeessa kehitettiin monimuotoista ohjausta ja neuvontaa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 8. Hakupäivä 14.2.2018.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201801292360>
2. ^{^ abc}Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. 2017. Ohjausprosessit ja toimintatavat verkko-ohjauksessa. Teoksessa Guttorm, T., Hakkarainen, T., Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) Verkko-ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 38. Hakupäivä 26.8.2018.
<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-151-7>
3. ^{^ ab}Oamkin opintojen ohjaussuunnitelma. 2016. Oulun ammattikorkeakoulu. Rehtorin päätös 9.8.2012 ja opintoasioiden johtajan päivitys 23.5.2016.
<https://www.oamk.fi/opinto-opas/opiskelu-oamkissa/ohjaus-ja-opiskelijapalvelut>
4. [^]Guttorm, T., Hakkarainen, T., Kolehmainen, A., Mäenpää, K., Peltola, S. & Ylönen, H. (toim.) 2017. Verkko-ohjaaja. Opas ohjaukseen sekä tieto- ja neuvontatyöhön verkossa. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 38. Hakupäivä 26.8.2018.
<http://urn.fi/urn:isbn:978-951-597-151-7>
5. ^{^ abc}Vehviläinen, S. 2014. Ohjaustyön opas. Yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.
6. ^{^ ab}Ylönen, H. 2014. Kohti monimuotoista opintojen ohjausta. Verkko-ohjauksen käyttökokemukset ja tulevaisuuden tarpeet Oamkissa vuonna. Kehittämishanke. Ammatillinen opettajakorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 12.3.2018.
<http://www.oamk.fi/files/8214/7695/8017...>
7. [^]Paavilainen, S., Rantanen, M. & Torikka, S. 2016. Opiskelijat verkkoympäristössä. Teoksessa Määttä, J., Pohjanmäki, T. & Timonen, P. (toim.) Kohti digikampusta, 89 –95. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 2.12.2018.
<http://www.humak.fi/wp-content/uploads/2016/11...>
8. [^]Rautiainen, S. 2012. Opintojen etenemisen tukeminen ammattikorkeakoulussa. Teoksessa Heinilä, H., Nuutila, L., Rautiainen, S., Mertala, J. & Heinilä, H. Kohtaaminen keskiössä: Näkökulmia ohjaukseen ammattikorkeakoulussa, 45 –66. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Hakupäivä 2.12.2018.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2015062913745>

9. [△Räsänen, P. 2016. Monimuoto-opiskelijoiden tuutorointi Oulun ammattikorkeakoulussa. Oulun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Hakupäivä 8.1.2019.](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/114137...)

Metatiedot

Nimeke: Verkossa vai kasvokkain? Opintojen ohjaus ja tuutorointi monimuotoryhmässä

Tekijä: Kempas Eija

Aihe, asiasanat: etäopetus, hoitoala, korkea-asteen koulutus, monimuoto-opetus, opintoneuvonta, opinto-ohjaus, tutorointi, verkko-ohjaus, vertaistuki

Tiivistelmä: Oulun ammattikorkeakoulussa (Oamk) on viime vuosina voimakkaasti kehitetty monimuotokoulutuksia ja päiväkouluksiakin on viety monimuotoisempaan suuntaan. Monimuotoisessa ohjauksessa yhdistyvät joustavasti eri tavoin toteutetut ohjaajan tai opiskelijoiden organisoimat verkkoperustaiset vuorovaikutustilanteet ja myös kasvokkain tapahtuvat ohjaustilanteet. Verkko-ohjausta voidaan toteuttaa ei-reaaliaikaisesti (oppimisalustojen) keskustelu- ja ohjausfoorumeilla ja reaaliaikaisesti audio- ja videoneuvottelutyökaluilla sekä erilaisilla chateilla. Ohjausta, tiedottamista ja opintoneuvontaa tehdään myös muun sosiaalisen median kautta.

Oamkin hoitotyön monimuotoryhmien opiskelijoille tehdyssä kyselyssä tuli selvästi esille, että myös ohjauksessa tarvitaan monimuotoisuutta. Vaikka verkossa tapahtuva ohjaus on voimakkaassa kasvussa, niin opiskelijat pitävät erittäin merkityksellisenä myös kasvokkain tapahtuvaa ohjausta. Kasvokkaisen ohjauksen tarve ei ole hävinnyt minnekään vaan sitä toivotaan tietyissä aihepiireissä jopa aikaisempaa enemmän. Opiskelijaryhmän sisäisellä vertaistutoroinnilla ja aiemmin aloittaneiden opiskelijoiden opiskelijatuutoroinnilla on merkittävä asema ohjauksessa ja opintojen etenemisen tukemisessa.

Opiskelijatuutoroinnilta toivottiin erityisesti jatkuvuutta, helppoa lähestyttävyyttä, tavoitettavuutta (myös sosiaalinen media), konkreettisia neuvoja sekä monimuotoopiskelun tuntemusta.

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu, Oamk

Aikamääre: Julkaistu 2019-03-19

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201903138809>

Kieli: suomi

Suhde: <http://urn.fi/URN:ISSN:1798-2022>, ePooki - Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut

Oikeudet: CC BY-NC-ND 4.0

Näin viittaat tähän julkaisuun

Kempas, E. 2019. Verkossa vai kasvokkain? Opintojen ohjaus ja tuutorointi monimuotoryhmässä. ePooki. Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 13. Hakupäivä xx.xx.xxxx. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe201903138809>.